Mechanical Vibration
ارتعاشات مکانیکی(درس هشتم)

By: Reza Tikani
Mechanical Engineering Department
Isfahan University of Technology

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با مستهلک کننده ویسکوز
حل چند مثال

مثال ۱:

دری به پهنای $0.8\ m$ و وزن $20\ kg$ توسط یک سیستم پیچشی به فنریت $100\ N.m/rad$ و مستهلک‌کننده ویسکوزی با ضریب c بسته می‌شود.

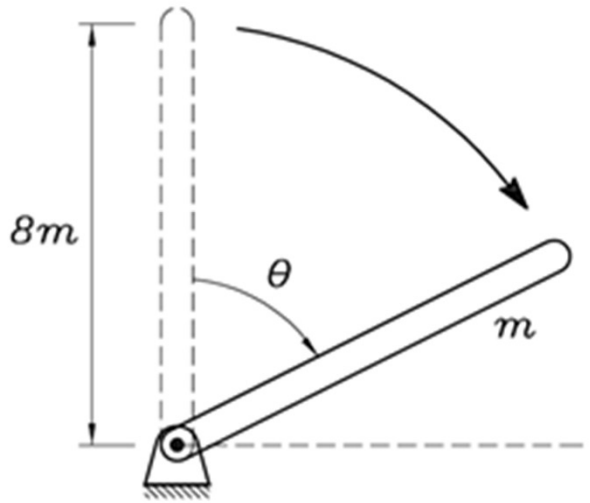

الف) معادله حرکت در را به دست آورید.

ب) مقدار c را برای حالت استهلاک بحرانی محاسبه کنید.

ج) حساب کنید چه مدت طول می‌کشد که در از حالت سکون اولیه نشان داده شده، به اندازه $1°$ بسته شود.

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با مستهلک کننده ویسکوز
حل چند مثال

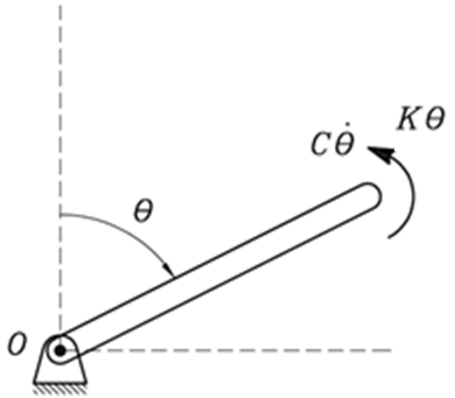

الف) با توجه به دیاگرام آزاد روبرو و نوشتن قانون اویلر داریم:

$$I_o\ddot{\theta} + c\dot{\theta} + k\theta = 0$$

که جواب کلی آن به صورت زیر به دست می‌آید:

$$\theta(t) = e^{-\zeta\omega_n t}(A\sin\omega_d t + B\cos\omega_d t)$$

ب) با توجه به مقادیر داده‌شده داریم:

$$I_o = \frac{mw^2}{3} = \frac{20\times(0.8)^2}{3} = 4.27\,kg.m^2 \qquad \text{و} \qquad k = 100\ N.m/rad$$

در نتیجه، خواهیم داشت:

$$c_c = 2\sqrt{kI_o} = 2\sqrt{100\times 4.27} = 41.3\,N.m.s/rad$$

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با مستهلک کننده ویسکوز
حل چند مثال

ج) با توجه به این که موقعیت اولیه در، در حالت عمودی ($\theta = 90°$) است، برای حالت استهلاک بحرانی ($\zeta = 1$)، معادله حرکت و شرایط مرزی آن، به صورت زیر می‌باشد:

$$\left.\begin{aligned}\theta(t) &= e^{-\omega_n t}(A + Bt)\\ \theta(\circ) &= 90° = \frac{\pi}{2}\end{aligned}\right\} \rightarrow \quad A = \frac{\pi}{2}$$

و همچنین:

$$\left.\begin{aligned}\dot{\theta}(t) &= -\omega_n e^{-\omega_n t}(A + Bt) + Be^{-\omega_n t}\\ \dot{\theta}(\circ) &= 0\end{aligned}\right\} \rightarrow \quad -\omega_n A + B = 0 \quad \rightarrow \quad B = \omega_n A$$

از طرفی، با توجه به این که داریم:

$$\omega_n = \sqrt{\frac{k}{I_o}} = \sqrt{\frac{100}{4.27}} = 4.84$$

می‌توان با جایگذاری مقادیر در معادله حرکت به دست آمده برای حالت استهلاک بحرانی، زمان مورد نیاز برای تغییر مکان در به میزان $1°$ را به صورت زیر به دست آورد:

$$\theta(t) = 1° = \frac{\pi}{180} \quad \rightarrow \quad \frac{\pi}{180} = e^{-4.84t}\left(\frac{\pi}{2} + 4.84 \times \frac{\pi}{2}t\right) = \frac{\pi}{2}e^{-4.84t}(1 + 4.84t)$$

با محاسبه t از رابطه بالا، خواهیم داشت:

$$t = 1.3\ s$$

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با مستهلک کننده ویسکوز
حل چند مثال

مثال ۲:

برای تعیین مقدار استهلاک یک پل، وزنه‌ای از ارتفاع مشخصی بر روی وسط دهانه آن رها شده و سبب ارتعاش آزاد پل در فرکانس طبیعی اول می‌گردد. میزان ارتعاش پل، توسط دستگاهی ثبت شده و فرکانس طبیعی پل، برابر $1.5\ Hz$ به دست می‌آید. دامنه ارتعاش پل، پس از گذشت $2\ s$، به 0.9 مقدار اولیه خود می‌رسد. جرم معادل پل نیز برابر $10^5\ kg$ فرض می‌شود.

با در نظر گرفتن استهلاک ویسکوز و حرکت ارتعاشی هارمونیک آن، ضریب استهلاک آن را به دست آورید.

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با مستهلک کننده ویسکوز
حل چند مثال

با توجه به مقدار فرکانس اندازه‌گیری شده، داریم:

$$f = 1.5\ Hz \quad \rightarrow \quad \tau = \frac{1}{1.5} = \frac{2}{3}\ s$$

بنابراین، پس از گذشت دو ثانیه، سیستم سه ارتعاش داشته است؛ به عبارتی:

$$n = \frac{2}{\frac{2}{3}} = 3\ s$$

بدین ترتیب، با توجه به رابطه کاهش لگاریتمی، داریم:

$$\delta = \frac{1}{n}\ln\frac{x_1}{x_n} = \frac{1}{3}\ln\frac{1}{0.9} = 0.035$$

بدین ترتیب، با توجه به رابطه کاهش لگاریتمی، داریم:

$$\delta = \frac{1}{n}\ln\frac{x_1}{x_n} = \frac{1}{3}\ln\frac{1}{0.9} = 0.035$$

برای مقادیر کوچک ζ داریم:

$$\delta \approx 2\pi\zeta \quad \rightarrow \quad \zeta = 0.0056$$

مجدداً با توجه به کوچک بودن مقدار ζ می‌توان مقدار فرکانس مستهلک‌شده را به صورت زیر محاسبه کرد:

$$\omega_d = \omega_n\sqrt{1-\zeta^2} \approx 1.5\times 2\pi = 9.42\ rad/s$$

در نتیجه، مقدار ضریب استهلاک سیستم را می‌توان به صورت زیر به دست آورد:

$$c = c_c\zeta = 2\zeta\sqrt{km} = 2\zeta m\omega_n$$
$$= 2\times 0.0056\times 10^5\times 9.42 = 10550.4\ N.m.s/rad$$

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با اصطکاک خشک

Damping Force: $F_d = \mu_k N$

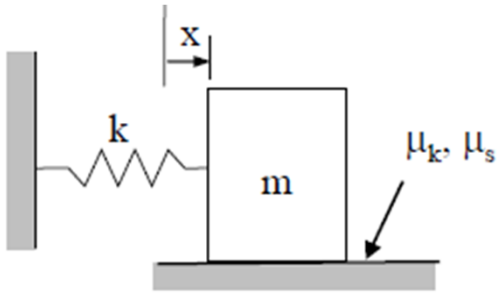

جهت حرکت

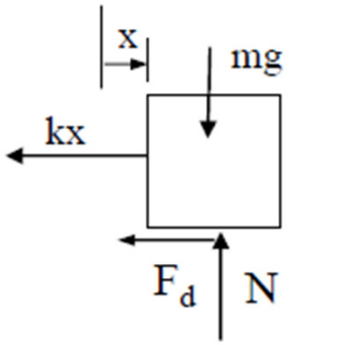

$$m\ddot{x} + kx = -F_d$$

$$m\ddot{x} = -kx - F_d \underbrace{sgn(\dot{x})}_{\text{sign of } \dot{x}}$$

جهت حرکت

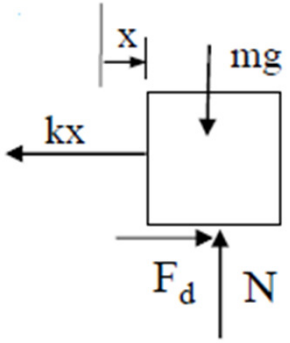

$$m\ddot{x} + kx = F_d$$

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با اصطکاک خشک

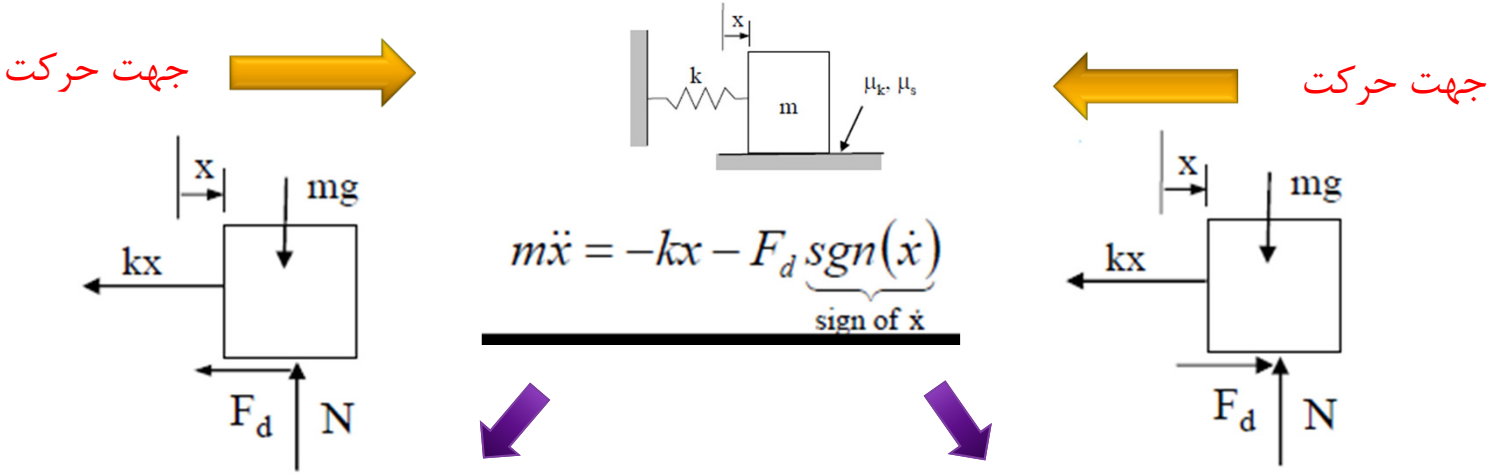

$$m\ddot{x} + kx = -F_d$$

$$\frac{\ddot{x}}{\omega_n^2} + x = -\frac{F_d}{k}$$

$$m\ddot{x} + kx = F_d$$

$$\frac{\ddot{x}}{\omega_n^2} + x = \frac{F_d}{k}$$

$$\omega_n = \sqrt{\frac{k}{m}}$$

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با اصطکاک خشک

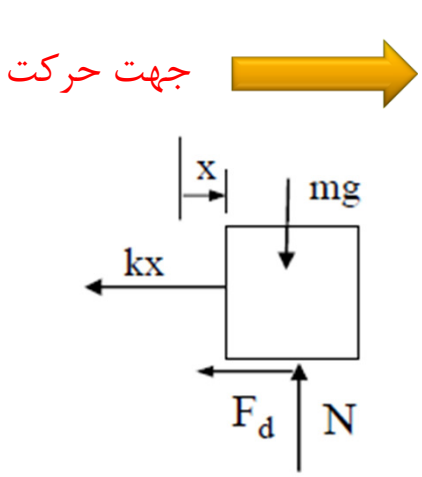

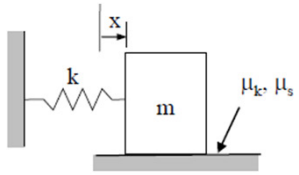

$$m\ddot{x} = -kx - F_d \underbrace{sgn(\dot{x})}_{\text{sign of } \dot{x}}$$

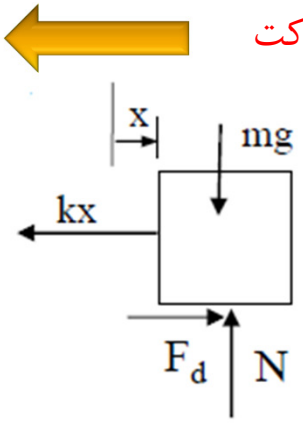

$$\frac{\ddot{x}}{\omega_n^2} + x = -\frac{F_d}{k}$$

$$x(t) = A_1 \cos\omega_n t + A_2 \sin\omega_n t - \frac{F_d}{k}$$

$$\frac{\ddot{x}}{\omega_n^2} + x = \frac{F_d}{k}$$

$$x(t) = A_3 \cos\omega_n t + A_4 \sin\omega_n t + \frac{F_d}{k}$$

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با اصطکاک خشک

نیم سیکل اول

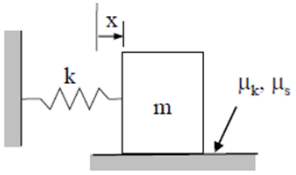

جهت حرکت

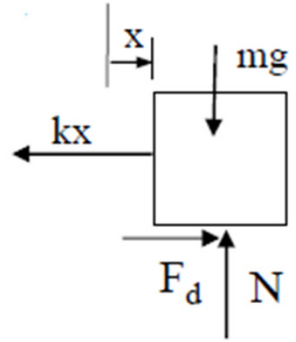

$$\frac{\ddot{x}}{\omega_n^2} + x = \frac{F_d}{k}$$

$$x(0) = x_0$$

$$\dot{x}(0) = 0$$

$$x(t) = A_3 \cos\omega_n t + A_4 \sin\omega_n t + \frac{F_d}{k}$$

جایگذاری شرایط اولیه:

$$\begin{cases} A_3 = x_0 - \dfrac{F_d}{k} \\ A_4 = 0 \end{cases} \Rightarrow x(t) = \left(x_0 - \frac{F_d}{k}\right) cos\omega_n t + \frac{F_d}{k} \qquad 0 < t < \frac{\pi}{\omega_n}$$

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با اصطکاک خشک

نیم سیکل دوم

جهت حرکت

$$\frac{\ddot{x}}{\omega_n^2} + x = -\frac{F_d}{k}$$

$$x(t) = A_1 \cos\omega_n t' + A_2 \sin\omega_n t' - \frac{F_d}{k}$$

شرایط اولیه برای لحظه $t = 0$ معادل موقعیت جرم در حالت $t = \frac{\pi}{\omega_n}$ می باشد.

$$x(t' = 0) = -\left(x_0 - \frac{2F_d}{k}\right)$$

$$\dot{x}(t' = 0) = 0$$

جایگذاری شرایط اولیه

$$x(t') = \left(x_0 - \frac{3F_d}{k}\right) cos\omega_n t' - \frac{F_d}{k}$$

$$0 < t' < \frac{\pi}{\omega_n}$$

$$\frac{\pi}{\omega_n} < t < \frac{2\pi}{\omega_n}$$

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با اصطکاک خشک

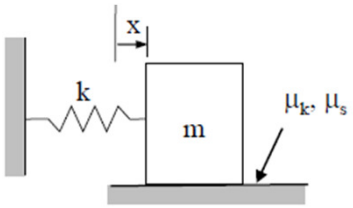

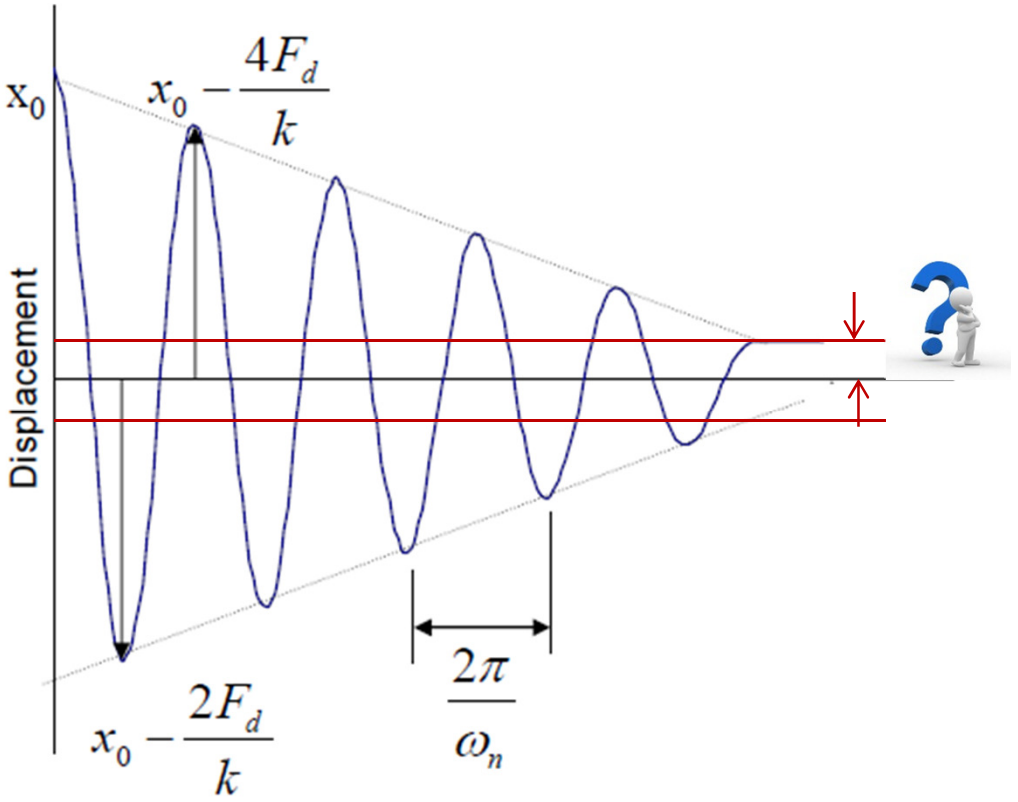

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با اصطکاک خشک

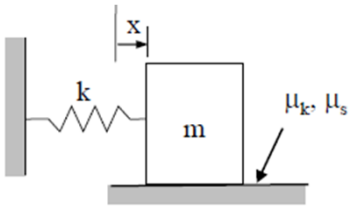

توقف حرکت:

$$x_0 - r\frac{2F_d}{k} \le \frac{F_d}{k}$$

$$x_n \le \frac{F_d}{k}$$

$$r \ge \frac{x_0 - \frac{F_d}{k}}{2\frac{F_d}{k}}$$

✓ تعداد نیم سیکلی که حرکت پس از آن متوقف می شود:

ارتعاش آزاد سیستمهای یک درجه آزادی با اصطکاک خشک

برنامه نوشته شده در MATLAB:

```
>> m=100; % Mass
k=30000; % Stiffness
mus=0.1; % Static friction coefficient
muk=0.1; % Kinetic friction coefficient
x0=1.5; % Initial displacement
t0=0;
deltat=0.002; % Time increment
wn=sqrt(k/m); % Natural frequency
fd=100*muk*m*9.81/k;
N=ceil(0.5*((x0-(1+mus/muk)*fd)/fd+1)); % Half cycles
t=[];
x=[];
if N>0
for n=1:N,
t1=[t0:deltat:t0+pi/wn];
x1=(x0-(2*n-1)*fd)*cos(wn*t1)+fd*(-1)^(n+1);
t=[t t1];
x=[x x1];
t0=t0+pi/wn;
end
end
plot(t,x,t,fd*ones(length(t)),'--',t,-fd*ones(length(t)),'--')
title('Response to initial excitations')
xlabel('t[s]')
ylabel('x(t)[cm]')
grid
```

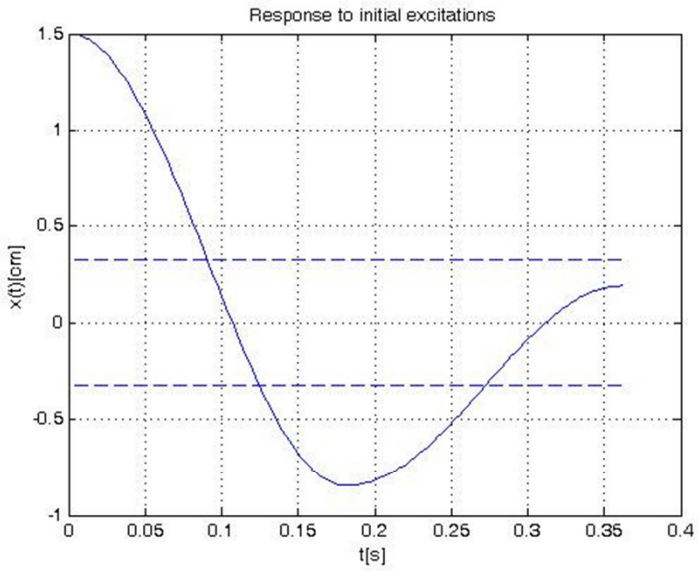

$$x_0 - (2n-1)f_d < \left(1 + \frac{\mu_s}{\mu_f}\right) f_d$$